

8 de febrer 1955

Sr. J. Ferrater Mora
Department of Philosophy
Bryn Naur College
BRYN NAUR, Pa.

Benvolgut amic:

Suporto que haureu rebut a hores d'ara la "Notícia de Catalunya", que ha precedit en el viatge oceànic aquesta carta, resposta, en part, a la vostra tan amable del 21 del passat. És una llàstima que ens trobem tan lluny, perquè de coses per contar n'hi han moltes i el vostre consell em seria valuosíssim. Ara, carregat de feina com sempre i amb quatre camps d'actuació simultanis -universitari, editorial, científic i "acadèmic"- m'haig de limitar a canviar unes escarrancides frases, que no expressen ni de bon tros totes les activitats de què us plauria, n'estic segur, estar assabentat.

"Notícia de Catalunya" s'ha vingut com bresca de mel. L'edició catalana està exhaurida i la castellana segueix el mateix camí, al cap d'un mes de publicació. N'estic content, en el sentit que encara hi han coses que estimulen a la gent, malgrat l'apatia general en que vivim. Això fa preveure que les vostres "Formes de vida" -de les quals me n'he preocupat a Censura- coneixeran un èxit no menys falaguer. Espero que el llibre sigui publicat per a introduir els vostres conceptes en un capítol de la segona edició de "Notícia" i comparar-los amb els assolits en la meua recerca. Cal anar fer saltant espumes als ulls de la gent perquè s'acustomin a veure-hi, i en aquesta tasca cal que tots dos ens anem passant gentilment la pilota. No us sembla?

Tot està més "cuit" -certament. Però cal que poguem menjar "tranquil.lament" la perolada. Diversos factors s'hi oposen: els actuals cuiners, els qui suspiren per a ser-ne en l'esdevenidor, els qui voldrien coure-ho a foc lent i els qui, pel contrari, desitjarien "sobtar-lo". Les intrigues son, doncs, infinites, i no cal esperar res de bod'aquest tupijoc, excepte de l'excel.lent bona voluntat de la jovenalla. Sobre això m'estendria llargament si em fos possible. Però es un argument que em donaria un llibre i val més que no el toqui.

Com veieu, la cosa concreta se'ns defuig. Però quest país, com a molts d'altres, les coses concretes solen ser molt enutjoses. Tenen forma de garrot, ja us ho dire. El que cal ara és estalviar al pasí en general la commoció que hom pronostica per a breu temps. I si no podem fer-hi res, almenys esmortuir-la mitjançant un matalàs

de recíproca comprensió social i humana. Es aquesta la tasca que ara intentem desenvolupar: preparar un coixí intel·lectual per al dia de demà.

Celebro la vostra activitat literària i científica. Jo per la meva banda us interessarà saber que tinc bastant avançat l'estudi de la mentalitat burgesa catalana del segle XIX, feta sobre testimonis històrics. Em penso que, arribat el moment, celebrareu conèixer-lo. Tot això no són més que preludis de la meva Història Espanyola Contemporània, que espero sigui el meu treball culminant.

Aprofitaré la vostra oferta. Si tinc dificultats a adquirir alguns llibres, us els demanaré. Però us pregaria que si sabeu d'alguna lectura recent aprofitable sobre les coses d'Espanya, m'ho aviséssiu.

Espero veure-us aviat. I us reservo i em reservo hores senceres per a fer-la petar de valent. Amb aquesta esperança i amb records per a la vostra muller, us saluda amb afecte cordial el vostre amic,